

Spis treści

Wykaz skrótów	XIII
Notki o autorach	XIX
Słowo wstępne od redaktorów	XXI

Część I. Ewolucja ustroju Unii Europejskiej

Rozdział 1. Refleksje o Brexicie na tle secesji południowych stanów USA w latach 1860–1861 (<i>Jacek Skrzydło</i>)	3
---	---

Rozdział 2. Niemieckie „Ordnung” dla Europy czyli <i>status quo ante</i> – propozycje niemieckie reformy Unii Europejskiej po Brexicie (<i>Arkadiusz Stempin</i>)	15
§ 1. Wprowadzenie	15
§ 2. Reformy w zakresie unii walutowej	16
§ 3. Propozycje niemieckie w przezwyciężeniu kryzysu migracyjnego	21
§ 4. Polityka bezpieczeństwa	26

Rozdział 3. Problem prędkości, czy utraty kierunku – cele dzisiejszej UE a idea powstania Wspólnot (<i>Katarzyna Cichos</i>)	31
§ 1. Wprowadzenie	31
§ 2. Proces integracji UE	32
§ 3. Identyfikacja kryzysów na tle idei powstania WE	34
I. Kryzys gospodarczy	34
II. Kryzys polityki zagranicznej	35
III. Kryzys wartości	36
IV. Kryzys instytucjonalny	37
V. Kryzys integracji	38
§ 4. Biała Księga i propozycje rozwiązań wyjścia z kryzysu	39

Część II. Unia Europejska a gospodarka i finanse

Rozdział 4. Od kryzysu ekonomicznego na świecie do kryzysu politycznego w Unii Europejskiej na przykładzie opodatkowania handlu na Węgrzech i w Polsce (<i>Sylvia Majkowska-Szulc</i>)	45
---	----

Rozdział 5. Prawo pomocy państwa jako narzędzie ograniczania kompetencji wyłącznych państw członkowskich UE w świetle wybranych decyzji Komisji w dziedzinie podatków bezpośrednich (Marek Rzotkiewicz)	57
§ 1. Wprowadzenie	57
§ 2. Rola i miejsce Komisji w systemie instytucjonalnym UE w ogólności oraz w dziedzinie prawa pomocy państwa w szczególności	59
§ 3. Delimitacja wyłącznych kompetencji Unii w dziedzinie prawa pomocy państwa oraz wyłącznych kompetencji państw członkowskich w innych dziedzinach	60
§ 4. Podział w prawie UE podatków na podatki pośrednie i bezpośrednie	61
§ 5. Analiza podjętych przez Komisję decyzji w sprawach węgierskich oraz w sprawie polskiego podatku od sprzedaży detalicznej	63
§ 6. Podsumowanie	66
Rozdział 6. Próba uregulowania rynku instrumentów finansowych jako odpowiedź Unii Europejskiej na globalny kryzys finansowy (Tomasz Szela)	67
§ 1. Wprowadzenie	67
§ 2. Pojęcie „pakiet regulacyjny MiFID II”	69
§ 3. Implementacja pakietu MiFID II do polskiego prawa rynku kapitałowego	71
§ 4. Charakter prawny nowych regulacji	72
§ 5. Podsumowanie	74
Rozdział 7. Nowe regulacje dotyczące ochrony interesów finansowych Unii Europejskiej (Michał Pośpiech)	77
§ 1. Wprowadzenie	77
§ 2. Geneza	78
§ 3. Dyrektywa o zwalczaniu za pomocą prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii Europejskiej	79
I. Definicje przestępstw z art. 3	79
II. Przestępstwo sprzeniewierzenia	81
III. Odpowiedzialność osób prawnych	84
§ 4. Porównanie z Konwencją PIF	85
§ 5. Podsumowanie	87

Część III. Unia Europejska a jednostka

Rozdział 8. Karta Praw Podstawowych UE jako *living instrument*

(Marcin Górski)	91
§ 1. Wprowadzenie	91
§ 2. Relacje pomiędzy Kartą i Konwencją	93
§ 3. Rzeczywisty wpływ wykładni ETPC dotyczącej Konwencji na wykładnię Karty	95
§ 4. <i>One way ticket</i> ? Czy redukcyjna wykładnia Konwencji może spowodować redukcję gwarancji przyznanych przez Kartę?	96
§ 5. Rzeczywiste bezpośrednie stosowanie jako warunek uznania Karty za <i>living instrument</i>	98
§ 6. Podsumowanie	98

Rozdział 9. Cechy obywatelstwa europejskiego w kontekście Brexitu

(Jacek Barcik)	101
§ 1. Wprowadzenie	101
§ 2. Problem istnienia więzi personalnej obywatela europejskiego z UE	101
§ 3. Wzajemność	103
§ 4. Akcesoryjność i zależność	105
§ 5. Podsumowanie	111

Rozdział 10. Prawo do głosowania obywateli Unii Europejskiej

(Marcin Rulka)	113
§ 1. Wprowadzenie	113
§ 2. Uwagi ogólne	114
§ 3. Zasada powszechności wyborów w prawie UE	115
§ 4. Konsekwencje wyroku TS w sprawie <i>Devilgne</i> – wybory do Parlamentu Europejskiego	116
I. Posiadanie obywatelstwa państwowego	118
II. Ukończenie określonego prawem wieku	120
III. Cenzus domicylu	122
IV. Posiadanie pełni praw publicznych	123
§ 5. Wybory lokalne	124
§ 6. Propozycje rozszerzenia prawa do głosowania obywateli UE	125
§ 7. Podsumowanie	127

Rozdział 11. Odpowiedzialność odszkodowawcza UE jako prawo podstawowe – nowe tendencje w orzecznictwie TSUE

(Monika Kawczyńska)	129
§ 1. Wprowadzenie	129

§ 2. Prawo do odszkodowania jako prawo podstawowe – relacja pomiędzy art. 340 ak. 2 TFUE a art. 41 ak. 3 KPP UE	130
§ 3. Nowe tendencje w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości	134
I. Rozszerzenie reżimu odpowiedzialności pozaumownej o roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia i prowadzenia cudzych spraw bez zlecenia	134
II. Odszkodowanie z tytułu utraty szansy	138
III. Odpowiedzialność z tytułu niezgodnego z prawem postępowania Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich ..	140
IV. Przyznanie zadośćuczynienia za krzywdę doznaną przez podmiot gospodarczy	141
V. Przyznanie odszkodowania za naruszenie art. 47 KPP UE z tytułu przewlekłości postępowania przed Sądem Unii	143
§ 4. Podsumowanie	147
Rozdział 12. Brexit a swoboda przepływu osób z polskiej perspektywy (<i>Sabina Kubas</i>)	151
Rozdział 13. Prawo pacjenta europejskiego do bezpieczeństwa osobistego (<i>Robert Tabaszewski</i>)	163
§ 1. Wprowadzenie	163
§ 2. Źródła prawa pacjenta do bezpieczeństwa osobistego	165
§ 3. Konstrukcja prawa pacjenta do bezpieczeństwa osobistego	168
§ 4. Podsumowanie	170
Rozdział 14. Brexit a reforma rozporządzenia Bruksela II bis (<i>Justyna Gumuła-Kędracka</i>)	173
§ 1. Wprowadzenie	173
§ 2. Reforma rozporządzenia Bruksela II bis	174
§ 3. Stosowanie Brukseli II bis w stosunkach polsko-brytyjskich	176
§ 4. Przegląd możliwych rozwiązań	179
Część IV. Unia Europejska a społeczeństwo	
Rozdział 15. Działania Unii Europejskiej w zakresie ochrony ludności przed klęskami żywiołowymi i katastrofami spowodowanymi przez człowieka (<i>Anastazja Gajda</i>)	189
§ 1. Wprowadzenie	189
§ 2. Geneza i rozwój współpracy w dziedzinie ochrony ludności do czasu wejścia w życie	191
I. Traktatu z Lizbony	191
§ 3. Ochrona ludności po wejściu w życie Traktatu z Lizbony	194

I. Nowa kompetencja Unii – art. 196 TfUE	195
II. Klauzula solidarności – art. 222 TfUE	197
§ 4. Unijny mechanizm ochrony ludności	200
§ 5. Podsumowanie	201
Rozdział 16. Przemyt migrantów drogą morską a kryzys migracyjny	
w Europie (Barbara Stępień)	203
§ 1. Wprowadzenie	203
§ 2. Zarys problemu	204
§ 3. Ramy prawne	205
§ 4. Handel ludźmi w kontekście przemytu migrantów	206
§ 5. <i>Nexus</i> : Przemyt migrantów a prawo morza	208
§ 6. <i>Modus operandi</i> przemytników	210
I. Zaokrętownie	211
II. Rodzaje jednostek pływających	211
III. Podróż morską	212
IV. Dowodzenie jednostką morską	212
V. Zakończenie podróży morskiej	213
§ 7. Podsumowanie	214
Rozdział 17. Imigranci na unijnym rynku pracy. Stosowanie przepisów	
o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w przypadku	
obywateli państw trzecich (Agnieszka Kastelik-Smaza)	217
§ 1. Wprowadzenie	217
§ 2. Podstawowe zasady koordynacji systemów zabezpieczenia	
społecznego	218
§ 3. Objęcie przepisami o koordynacji obywateli państw trzecich	219
I. Podstawy prawne koordynacji zabezpieczenia społecznego	
wobec obywateli państw trzecich	219
II. Przyczyny objęcia przepisami o koordynacji obywateli państw	
trzecich	219
§ 4. Warunki stosowania przepisów o koordynacji	221
I. Sytuacja, która pod każdym względem dotyczy więcej niż	
jednego państwa	221
II. Legalne zamieszkanie	222
III. Pobyt czy zamieszkanie – problemy praktyczne	223
§ 5. Skutki restrykcyjnej wykładni art. 1 rozporządzenia 1231/2010	226
§ 6. Podsumowanie	228
Rozdział 18. Prawo i polityka UE wobec uchodźczyń w dobie kryzysu	
– azylowe <i>gender mainstreaming</i> czy (tylko) pobożne życzenie?	
(Magdalena Półtorak)	229
§ 1. Wprowadzenie	229

§ 2. Geneza i rozwój systemu azylowego UE – zarys zagadnienia	231
§ 3. Wpływ kryzysu migracyjno--uchodźczego na reformę CEAS a kwestia płci	234
§ 4. Podsumowanie	242

Część V. Polityki wewnętrzne Unii Europejskiej

Rozdział 19. Budowa wspólnego rynku usług telekomunikacyjnych w Unii Europejskiej – wybrane zagadnienia prawne (Łukasz D. Dąbrowski)	247
§ 1. Wprowadzenie	247
§ 2. Rozwój unijnych uregulowań prawnych	248
§ 3. Charakter źródeł unijnego prawa telekomunikacyjnego	251
§ 4. Zakres unijnych regulacji	253
§ 5. Podsumowanie	255

Rozdział 20. Wsparcie ochrony własności przemysłowej w ramach funduszy strukturalnych Unii Europejskiej (Rafał Poźdźik, Kinga Wernicka)	257
§ 1. Wprowadzenie	257
§ 2. Integracja gospodarcza w Unii Europejskiej a ochrona własności przemysłowej	258
§ 3. Unijna pomoc w przedmiocie ochrony własności przemysłowej	260
§ 4. WRF 2007–2013	266
§ 5. WRF 2014–2020	269
§ 6. Podsumowanie	270

Rozdział 21. Znaczenie <i>soft law</i> w unijnym porządku prawnym. Kilka uwag z opiniami naukowymi EFSA w tle (Olga Śniadach)	273
§ 1. Wprowadzenie	273
§ 2. Kategorie <i>soft law</i> w prawie unijnym	274
§ 3. Systematyka <i>soft law</i> w doktrynie prawa unijnego	276
§ 4. Opinie EFSA – jeden z przykładów unijnego <i>soft law</i>	279
§ 5. Podsumowanie	283

Część VI. Działania zewnętrzne Unii Europejskiej

Rozdział 22. Brexit i jego wpływ na kształt współpracy państw członkowskich w obszarze Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony (Adriana Kalicka-Mikołajczyk)	289
§ 1. Wprowadzenie	289
§ 2. Europejski plan działań w sektorze obrony	291
§ 3. Europejski Fundusz Obrony	293

§ 4. Stała współpraca strukturalna	294
§ 5. Podsumowanie	297
Rozdział 23. Kwestia ochrony praw człowieka i prawa humanitarnego w toku operacji wojskowych UE (Piotr Łubiński)	299
§ 1. Wprowadzenie	299
§ 2. Co to jest wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony?	299
§ 3. Prawa człowieka w WPBiO	301
§ 4. Prawo humanitarne a WPBiO	302
I. <i>The EU Guidelines on International Humanitarian Law</i>	303
II. Przestrzeganie prawa humanitarnego	304
§ 5. ROE w operacjach UE	305
Rozdział 24. Wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa – czy jednak minister? (Michał Hędrzak)	309
§ 1. Wprowadzenie i krótki rys historyczny	309
§ 2. WP po zmianach wprowadzonych TL	310
§ 3. Faktyczne funkcjonowanie WP	314
§ 4. Podsumowanie	320